

RIKTLINJER

Riktlinjer för finansförvaltningen

Antagen av kommunstyrelsen 2018-04-09

Innehållsförteckning

1	<i>Inledning</i>	4
2	<i>Syfte</i>	4
3	<i>Mål och ramar för begränsning av finansiella risker</i>	5
3.1	Finansverksamheten	5
3.2	Verksamhetsområden	5
3.2.1	Likviditetsförvaltning	5
3.2.2	Skuldförvaltning.....	6
3.2.3	Borgensåtaganden	6
3.2.4	Långsiktig medelsförvaltning av kommunens pensionsmedel.....	7
3.2.5	Medelsförvaltning av donationsmedel.....	7
4	<i>Ansvarsfulla placeringar</i>	8
5	<i>Organisation och ansvarsfördelning</i>	9
5.1	Kommunfullmäktiges ansvar	9
5.2	Kommunstyrelsens ansvar	9
5.3	Ekonomichefens ansvar	10
5.4	VD för koncernbolag samt NOVF	10
5.5	Styrelser för bolag och förbund	10
5.6	Intern kontroll	10
6	<i>Uppföljning</i>	12
7	<i>Genomförande</i>	13
7.1	Arbetsformer	13
7.2	Riktlinjer för likviditetsförvaltning	14
7.2.1	Likviditetsplanering.....	14
7.2.2	Likviditetsrisk	14
7.2.3	Koncernkonto	14
7.2.4	Betalningsströmmar.....	14
7.2.5	Betalningsbevakning och kravverksamhet.....	14
7.2.6	Tillåtna placeringsinstrument	15
7.2.7	Motpartsrisk.....	15
7.3	Riktlinjer för betalningsströmmar.....	17
7.3.1	Fakturering/inbetalningar	17
7.3.2	Utbetalningar	17
7.3.3	Betalningar i utländsk valuta.....	18
7.3.4	Moms	18
7.4	Riktlinjer för kravverksamhet	19

7.4.1	Kravåtgärder.....	19
7.4.2	Anstånd och avbetalningsplaner.....	19
7.4.3	Avgifter	19
7.4.4	Avstängning av tjänst	19
7.4.5	Avskrivning	19
7.4.6	Makulering av fakturor	20
7.5	Riktlinjer för skuldförvaltning	21
7.5.1	Koncerninterna krediter/borgensåtaganden.....	21
7.5.2	Refinansieringsrisk	21
7.5.3	Ränterisk	22
7.5.4	Valutarisk	22
7.5.5	Motpartsrisk.....	23
7.5.6	Finansiell leasing.....	23
7.6	Riktlinjer för borgensåtagande	24
7.6.1	Riskbedömning.....	24
7.6.2	Kriterier för borgen till ideella föreningar eller organisationer	24
7.6.3	Säkerheter	24
7.6.4	Försäkringar	24
7.6.5	Borgensavgift	25
7.6.6	Ansökan	25
7.6.7	Beslut	25
7.6.8	Nedskrivning.....	25
7.6.9	Rapportering från den som beviljats borgen	25
7.6.10	Uppföljning och rapportering i bokslut.....	26
7.7	Riktlinjer för långsiktig medelsförvaltning av kommunens pensionsmedel.....	27
7.7.1	Övergripande strategi och riskhantering	27
7.7.2	Tillåtna tillgångsslag och limiter	27
7.7.3	Placeringsriktlinjer för de enskilda tillgångsslagen	28
7.7.4	Övriga restriktioner för den långsiktiga medelsförvaltningen	30
7.8	Riktlinjer för medelsförvaltning av donationsmedel	31
8	Definitioner	33

1 Inledning

Kursiv text i dessa riktlinjer är text hämtade från Finanspolicy beslutad av Kommunfullmäktige 2018-05-08.

Kommuners medelsförvaltning regleras i kommunallagen 8 kap 2-4 §§. Av reglerna framgår det att kommunen ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Fullmäktige ska även meddela närmare föreskrifter om medelsförvaltningen och särskilda föreskrifter för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser. Finanspolicyn utgör tillsammans med kommunstyrelsens Riktlinjer för finansförvaltningen dessa föreskrifter.

Policyn och riktlinjerna ersätter styrdokument från 1996, 1999, 2005 och 2006 som reglerar ovanstående.

Policyn gäller tills vidare eller tills beslut fattas om ny policy. Kommunfullmäktige fattar beslut om policyn en gång varje mandatperiod eller vid behov av revidering.

Riktlinjerna gäller tills vidare eller tills beslut fattas om att revidera riktlinjerna. Kommunstyrelsen fattar beslut om riktlinjerna. Riktlinjerna bör ses över årligen och uppdateras med hänsyn till aktuella förhållanden inom kommunen samt till utvecklingen på de finansiella marknaderna. Ekonomiavdelningen ansvarar för att initiera eventuella revideringar.

2 Syfte

Finanspolicyn är ett ramverk från Kommunfullmäktige i syfte att ange övergripande målsättningar, ansvarsfördelning och principer för finansverksamheten inom kommunkoncernen. Policyn ska även omfatta kommunens hel- och delägda bolag samt det med Oxelösunds kommun delägda vattenverksförbundet NOV. Dessa organisationer ska implementera och följa denna policy samt fastställa egna riktlinjer för bolagets/förbundets finansiella verksamhet.

Syftet med policyn är att:

- *Fastställa finansverksamhetens övergripande mål*
- *Fastställa ramar för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten*
- *Fastställa ramar för hur finansverksamheten skall organiseras*
- *Fastställa ramar för rapportering och uppföljning av finansverksamheten*

3 Mål och ramar för begränsning av finansiella risker

3.1 Finansverksamheten

Finansverksamhetens mål baseras på målet om god ekonomisk hushållning samt kommunallagens krav på god avkastning och betryggande säkerhet.

Finansverksamhetens mål är att:

- *Hantering av kassaflöde, kapitalanskaffning och kapitalplaceringar ska skötas effektivt och rationellt genom system och rutiner som skapar samordningsfördelar för kommunkoncernen. Till exempel med hjälp av koncernkonto.*
- *Säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt.*
- *Ha en hantering med lågt risktagande som är säker och effektiv.*
- *Medverka till att räntenettet i ett långsiktigt perspektiv blir så högt som möjligt.*

3.2 Verksamhetsområden

Finanspolicyn omfattar nedanstående delområden med mål och ramar för begränsning av de finansiella riskerna enligt följande:

- *Likviditetsförvaltning*
- *Skuldförvaltning*
- *Borgensåtaganden*
- *Långsiktig medelsförvaltning av kommunens pensionsmedel*
- *Medelsförvaltning för donationsmedel*

Samtliga kommunens verksamheter och bolag ska bidra till att målen uppnås.

3.2.1 Likviditetsförvaltning

Likviditetshanteringen avser förvaltningen av kommunkoncernens likvida medel som ingår i den löpande verksamhetens likviditetshantering på kort sikt samt den överlikviditet som har längre horisont. Likviditetsportföljens storlek ska vara tillräcklig för att säkerställa betalning av planerade utbetalningar i den takt de förfaller.

Mål för likviditetsförvaltningen är att

- *Alltid ha en god betalningsberedskap*
- *Tillgodose betryggande säkerhet*

Vid avvikelser ska ekonomiavdelningen rapportera till Kommunfullmäktige

Indikator	Mätning (Infomations- källa)	Förväntat resultat	Avrapportering till Kommunfullmäktige	
			Vem rapport- erar	När sker rapport- ering
Antal dagar kontosaldot understiger beviljad kontokreditslimit	Löpande (Likviditetsplan)	0	Ekonomi- avdelningen	Vid negativ avvikelse
Avkastning på placerad likviditet (%)	Portföljrapport (Förvaltare)	> Affärsbankernas inlåningsräntor	Ekonomi- avdelningen	Årsbokslut

3.2.2 Skuldförvaltning

Skuldförvaltningen omfattar hanteringen av de långfristiga lån som kommunkoncernen har för att finansiera långsiktiga investeringar.

Mål för kommunkoncernens skuldförvaltning är att:

- Säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt
- Minimera kommunkoncernens räntekostnader ur ett långsiktigt perspektiv
- Minimera riskerna med upplåning

Upplåning i spekulativt syfte eller upplåning som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst är inte tillåtet. Det får dock inte förhindra att upplåning sker till ett belopp eller vid en tidpunkt som bedöms vara lämplig med hänsyn till kreditvillkor eller förväntad förändring av räntorna på finansmarknaden.

Av kommunens Policy för god ekonomisk hushållning framgår styrande indikatorer för låneskuld och självfinansieringsgrad.

Kommunstyrelsen ska fastställa ramar för refinansieringsrisk, ränterisk, valutarisk och motpartsrisk i Riktlinjer för finansförvaltning.

Ramarna framgår av avsnitt 7.5.

3.2.3 Borgensåtaganden

Ett borgensåtagande innebär att kommunen åtar sig att fullfölja betalningsförpliktelser för gäldenärens/låntagarens räkning om denne inte kan göra det.

Mål för borgensåtagande är att:

- Borgensåtaganden inte ska äventyra eller fördyra kostnaden för den egna upplåningen.

Borgensåtaganden beviljas endast för lån till investeringar i hel/delägda dotterbolag samt lån till investeringar i ideella föreningar eller ideella organisationer som är verksamma i kommunen.

3.2.4 Långsiktig medelsförvaltning av kommunens pensionsmedel

Kommunen har finansiella medel för att långsiktigt kunna möta framtida likviditetspåfrestringar med anledning av pensionsutbetalningar.

Mål för den långsiktiga medelsförvaltningen av kommunens pensionsmedel är att

- trygga kommunens framtida pensionsutbetalningar.
- ge en god avkastning i förhållande till risk.

Avkastningsmålet är definierat som en avkastning som överstiger 3 månaders statsskuldväxlar (SSVX 3M), plus en riskpremie på 2 % per år, över rullande femårsperioder.

Indikator	Mätning (Informations- källa)	Förväntat resultat under mandatperioden	Avrapportering till Kommunfullmäktige	
			Vem rapporterar	När sker rapport- ering
Årlig avkastning (%)	Portföljrapport (förvaltare)	3 månaders statsskuldväxlar (SSVX 3M), plus en riskpremie på 2% per år, över rullande femårsperioder	Ekonomiavd	Årsbok- slut
Sharpekvot	Portföljrapport (förvaltare)	> 1,0	Ekonomiavd	Årsbok- slut

3.2.5 Medelsförvaltning av donationsmedel

Kommunen förvaltar finansiella medel för ett antal donationsfonder och stiftelser.

Mål för förvaltningen av donationsmedel är att

- uppnå en avkastning som möjliggör en årlig utdelning i enlighet med respektive stiftelses ändamål.
- ge en god avkastning i förhållande till risk.

4 Ansvarsfulla placeringar

För att agera som en ansvarsfull investerare ska kommunen ta hänsyn till långsiktigt hållbar utveckling vid investeringar. Genom hållbara och ansvarsfulla placeringar av kommunens kapital och lån kan företag i Sverige och i världen medverka till att Nyköpings kommun bidrar till målet om ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Kommunen ska prioritera investeringar som främjar god etik och miljöhänsyn.

Vid placeringar ska etiska riktlinjer tillämpas som baseras på svensk lagstiftning, på av riksdag och regering undertecknade deklARATIONER och konventioner inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljöhänsyn, samt på resolutioner eller motsvarande utfärdade av FN och ILO inom ovan nämnda områden. Exempelvis:

- FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI, Principles for Responsible Investments).
- UN Global Compacts grundläggande principer om mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och anti-korruption för ett ansvarsfullt företagande. Dessa principer baseras på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna,
- ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet
- Rio-deklarationen
- FN:s konvention mot korruption.

Direkta placeringar ska inte ske i värdepapper utgivna av företag vars huvudsakliga verksamhet utgörs av tillverkning eller försäljning av vapen eller annat krigsmateriel, produktion av pornografi, tobaksprodukter, spel eller alkoholhaltiga drycker.

Placeringar i statspapper är undantagna ovanstående begränsningar.

Placeringar medges ej i företag vars huvudsakliga verksamhet är utvinning av fossila bränslen. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom t.ex. produktion och prospektering. Undantag medges vid placering i fonder förutsatt att det inte finns tillgängliga alternativ inom ramen för önskad placeringsinriktning. Detta undantag gäller till 2021-12-31.

Vid indirekta placeringar i fonder ska eftersträvas att fonden har en placeringsinriktning som så långt som möjligt uppfyller de hållbarhetskrav som anges ovan. Vid placeringar i fonder ska innehavets vikt bedömas utifrån ett väsentlighetskriterium där endast mindre avvikelser kan accepteras. Vid placeringar i strukturerade produkter gäller att emittenten av instrumentet ska uppfylla ovanstående krav.

5 Organisation och ansvarsfördelning

Ansvar för finansverksamheten inom kommunkoncernen fördelas mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, ekonomichef och bolagens/förbundets ledning enligt nedan.

Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av kommunstyrelsens reglemente. Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelsen till delegat framgår av kommunstyrelsens delegationsordning.

5.1 Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige ansvarar för att

- *minst en gång varje mandatperiod besluta om denna policy och eventuella revideringar*
- *förvaltningen sker i överensstämmelse med Kommunallagen 8 kap 2 – 3a §*
- *besluta om ram för kommunkoncernens upplåning*
- *besluta om ramar för långfristig utlåning av medel till respektive hel- eller delägda kommunala aktiebolag samt för NOVF.*
- *besluta om eventuella borgensramar för kommunala bolag eller besluta om enskilda borgensåtaganden till bolag eller föreningar/organisationer.*

5.2 Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen ska

- *minst en gång varje mandatperiod, eller vid behov,*
 - *lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av denna policy.*
 - *besluta om Riktlinjer för finansverksamheten*
- *årligen*
 - *besluta om marginal för koncerninterna lån*
 - *besluta om internkontrollplan för finansverksamheten*
 - *följa upp och utvärdera förvaltningsresultaten*
 - *följa upp placeringarnas hållbarhet och ansvarsfullhet*
 - *följa upp att regelverket inklusive beslutade limiter följs.*
- *tertialsvi*
 - *följa upp finansförvaltningen i enlighet med beslutade riktlinjer.*

5.3 Ekonomichefens ansvar

Ekonomichefen har det operativa ansvaret för kommunens finanshantering. Det är ekonomichefens ansvar att:

- *Samordna kommunens finansiella verksamhet*
- *Löpande föra strategiska diskussioner och följa utvecklingen inom finansverksamheten genom att ta del av den fortlöpande finansiella rapporteringen*
- *Kommunen har en väl fungerande finansfunktion*
- *Kommunen har tillfredställande intern kontroll*
- *Lämna information om kommunens finansiella ställning till kommunstyrelsen*
- *Vid överträdande av limiter besluta om korrigerande åtgärder*
- *Inom ramen för kommunstyrelsens delegation fatta beslut i frågor rörande upplåning och placering av medel.*

5.4 VD för koncernbolag samt NOV

Verkställande direktör eller motsvarande har det operativa ansvaret för bolagets/förbundets finanshantering. Det är VD:s ansvar att:

- *Bolaget/förbundet har en väl fungerande finansfunktion*
- *Bolaget/förbundet har tillfredställande intern kontroll*
- *Lämna information om bolagets/förbundets verksamhet till styrelsen*
- *Vid överträdande av limiter besluta om korrigerande åtgärder*

5.5 Styrelser för bolag och förbund

Styrelsen ska

- *Besluta om bolagets/förbundets interna regelverk*
- *Följa upp och utvärdera verksamheten utifrån bland annat och måluppfyllelse, effektivt nyttjande av resurser samt efterlevnad av lagar, regelverk och ägardirektiv.*

5.6 Intern kontroll

- *Med intern kontroll avses i detta fall administration av löpande upplånings- och placeringsavslut, handhavande av aktuell dokumentation och bokföring av aktuella affärer. Kontrollen förutsätter att det finns erforderliga system och rutiner för:*
- *Instruktioner*
- *Rapportering och uppföljning*

- *Ansvarsfördelning i organisationen*
- *Inventering av tillgångar och skulder*
- *Redovisning*

För att åstadkomma god säkerhet och effektiva rutiner i finansarbetet krävs att handläggare- respektive internkontrollfunktionerna hålls åtskilda.

Alla affärsavslut/beslut skall omedelbart dokumenteras. Ekonomiavdelningen skall omgående rapportera till kommunstyrelsens ordförande och kommunens revisorer om misstanke om oegentligheter i finansverksamheten skulle uppkomma.

6 Uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar för att följa upp policyn och redovisar till kommunfullmäktige i samband med helårsbokslutet. Kommunstyrelsens uppföljning sker enligt beslutade riktlinjer för finansförvaltningen.

Ekonomiavdelningen ska snarast möjligt rapportera överträdelser av ramar, limiter och mandat till kommunstyrelsen. För att ge kommunstyrelsen och kommunfullmäktige kontinuerlig information som rör medelsförvaltningens utveckling ska ett väl fungerande rapporteringssystem finnas. Rapportering avseende likviditetsförvaltning, långsiktig medelsförvaltning samt övrig finansiell verksamhet ska ske:

Ekonomiavdelningen skall **tertialsvis** sammanställa en kortfattad rapport till kommunstyrelsen som redovisar

- Placeringsportföljerna med uppgift om
 - Marknadsvärden
 - Fördelning mellan tillgångslag och förvaltare
 - Avkastningen för likviditets- respektive pensionsportföljen
 - Eventuella avvikelser i förhållande till fastställda limiter
- Låneportföljen med uppgift om
 - Räntebindning
 - Kapitalbindning
 - Fördelning mellan långgivare
 - Eventuella avvikelser i förhållande till fastställda limiter

Ekonomiavdelningen skall **årsvis** i samband med bokslutet producera en utvärdering av finansförvaltningen.

Utvärderingen bör bl a innehålla uppgifter om:

- Utfallet för totala placeringsportföljen respektive eventuella delportföljer
- Prestation relativt jämförelseindex, totalindex och uppsatta mål ur ett risk- och avkastningsperspektiv
- Risknivåer i placeringsportföljen
- Uppgifter om eventuella avvikelser från gällande placeringsinstruktion
- Låneportföljens utveckling och riskspridning

7 Genomförande

7.1 Arbetsformer

Operativa risker ska minskas genom en väl anpassad intern organisation och god intern kontroll. Med operativ risk avses risk för förlust/skada som uppstår till följd av att t.ex. interna processer eller rutiner inte är ändamålsenliga eller är felaktiga, mänskliga fel, felaktiga system eller brister i legal hantering.

Syftet med hanteringen av operativa risker är:

- Att se till att finansverksamheten bedrivs på ett kontrollerat sätt och att ekonomienheten vid varje tidpunkt har korrekt information om positioner och risker så att beslut kan fattas på korrekta grunder.
- Att minimera förluster på grund av fel i processer, system eller på grund av bristande kontroll.

Det ska finnas en process för löpande identifiering, värdering och hantering av operativa risker inom finansverksamheten. Innan nya finansiella instrument får användas ska det säkerställas att de kan hanteras i systemen, både redovisnings- och värderingsmässigt.

Minst två personer ska vara involverade i varje affär och administrationen av alla avtal, bokföring av transaktionerna mm ska skötas av någon annan än den som fattar besluten.

7.2 Riktlinjer för likviditetsförvaltning

7.2.1 Likviditetsplanering

En samordnad likviditetsplanering ska ske för koncernen. Ekonomiavdelningen ansvarar för att upprätta en gemensam likviditetsplan för kommunen som uppdateras löpande. Planen ligger till grund för bedömning av betalningsberedskapen och eventuella beslut om placering av likvida medel och upplåning.

Kommunen ska ha en betalningsberedskap som möjliggör betalning av planerade utbetalningar i den takt de förfaller till betalning. Denna beredskap ska vara i form av tillgängliga likvida medel.

Definition av tillgängliga likvida medel:

- Kassa och bank.
- Noterade finansiella tillgångar som kan omsättas inom 5 dagar inklusive räntefonder.
- Bekräftade, ej utnyttjade kreditlöften.

Tillåtna placeringsinstrument framgår av avsnitt 7.2.6 och tillåtna motparter framgår avsnitt 7.2.7.

7.2.2 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken för att inte ha tillräcklig betalningsberedskap för att kunna möta planerade och/eller oförutsedda utgifter. För att möta likviditetsrisken ska kommunen enligt finanspolicyn ha en betalningsberedskap som möjliggör betalning av planerade utbetalningar i den takt de förfaller.

7.2.3 Koncernkonto

Kommunen samt bolagen i den kommunala koncernen ska ingå i koncernkontosystemet och får inte utan kommunstyrelsens tillstånd öppna andra konton.

7.2.4 Betalningsströmmar

Ekonomiavdelningen ansvarar för att utarbeta rutiner så att kommunens in- och utbetalningar sker på rätt dag och att de likvida medlen är räntebärande så länge som möjligt. Riktlinjer för betalningsströmmar framgår av avsnitt 7.3.

7.2.5 Betalningsbevakning och kravverksamhet

Kommunens fordringar ska bevakas effektivt så att medel för utförda prestationer flyter in i så stor utsträckning som möjligt. Verksamheten ska genomföras i enlighet med god inkassosed. Ett led i kravverksamheten kan

vara att tillgripa avstängning av tjänsten eller varan. Riktlinjer för kravverksamheten framgår av avsnitt 7.4.

7.2.6 Tillåtna placeringsinstrument

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i tillåtna räntebärande värdepapper enligt nedan. Placerade medel ska kunna omvandlas till likviditet genom försäljning inom fem bankdagar.

- Svenska räntebärande värdepapper inklusive räntefonder som ryms inom ramen för kreditlimiterna i dessa riktlinjer
- Räntebärande konto i bank med en kreditvärdighet som ligger inom ramen för kreditlimiterna i dessa riktlinjer.

Kommunens likviditet, vad det gäller räntebärande papper, får placeras i:

- Värdepappersfonder registrerade hos Finansinspektionen eller motsvarande organ inom EU bestående av räntebärande värdepapper med god kreditvärdighet och riskspridning. Fondens värde ska kunna gå att följa kontinuerligt samt realiseras med kort varsel samtidigt som den genomsnittliga kreditvärdigheten inte väsentligt får avvika från kredittabellen nedan.
- Direkt i svenska räntebärande värdepapper som är offentligt utbudna och som löpande prissätts.

7.2.7 Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för att motparten i en finansiell transaktion inte kan fullfölja sina åtaganden att betala eller leverera. För att begränsa risken får placering av likvida medel endast ske hos följande motparter:

Utgivare av instrument	Största andel % per utgivar-kategori	Största andel i % per enskild utgivare
Svenska staten, statliga verk och statliga helägda bolag, Kommuninvest	100	100
Svenska kommuner och landsting	100	20
Bostadsfinansieringsbolag, svenska banker och deras helägda bolag med långfristig rating om minst A (S&P) eller A2 (Moody's) alternativt kortfristig rating om minst A1 resp P1	100	20
Övriga värdepapper med lägst A3 och Aa3 respektive lägst K3 och p3 enligt Standard and Poor's och Moody's	10	5

Vid placering i direkt räntebärande värdepapper gäller nedanstående limiter. Procenttalen i tabellen nedan avser andelar av portföljens marknadsvärde samt maxandel per emittentkategori. Mängden kreditrisk som får tas beror på hur lång löptid underliggande instrument har samt hur stor del instrumentet utgör av portföljen. Värden inom parentes avser kortfristig ratingskala som

används på räntebärande värdepapper med en löptid under ett år. Vid stora variationer i portföljens storlek får kortsiktiga avvikelser göras från nedanstående tabell. Ambitionen är dock att portföljen snarast möjligt ska vara placerad i enlighet med nedanstående limiter med hänsyn tagen till marknadsförutsättningarna.

Emittent / Duration	0-1 år	1-3 år	Max andel per emittent
A. Stater, kommuner, landsting med rating AAA/Aaa (A-1+/P-1)	100%	100%	100%
B. Övriga värdepapper med rating AAA/Aaa (A-1+/P-1)	100%	85%	30% (40%)
C. Värdepapper med rating lägst AA-/Aa3 (A-1/P-1)	85%	65%	25% (30%)
D. Värdepapper med rating lägst A-/A3 (A-2/P-2)	70%	40%	20% (25%)
E. Värdepapper med lägst rating BBB-/Baa3 (A-3/P-3)	30%	25%	15% (20%)
F. Värdepapper med rating under BBB-/Baa3 (A-3/P-3) eller utan rating	20%	10%	3% (5%)

Genomsnittlig durationen bör normalt inte överstiga ett (1) år.

Om durationen på ett instrument är kortare än 1 år får kortfristig rating användas. Kort rating översätts till lägsta motsvarande långa rating i tabellen ovan.

Räntebärande värdepapper utan rating, men med statliga garantier faller under kategori C. Kommuner och landsting utan rating hamnar också i denna kategori. Ovanstående gäller rating enligt Standard & Poor's eller Moody's. Om låntagaren har rating från både Standard & Poor's och Moody's, krävs att minst en av dem ligger på angiven nivå.

7.3 Riktlinjer för betalningsströmmar

Rutiner ska utformas så att kommunkoncernen får in sina betalningar så snabbt som möjligt och att utbetalningar sker på rätt dag.

7.3.1 Fakturering/inbetalningar

Kommunens normala betalningsvillkor ska vara 30 dagar netto. Undantag beslutas av ekonomichef. I vissa fall finns en branschpraxis, då ska denna följas. Belopp under 100 kronor faktureras inte separat. Om möjligt läggs beloppet på nästkommande faktura. Återbetalning till kund görs om beloppet överstiger 100 kronor eller om kunden särskilt begär det. Om möjligt dra av beloppet på nästa faktura.

Kommunen ska arbeta för att kunder ska välja i första hand elektroniska fakturor eller autogiro.

Fakturor ska inte ställas till minderåriga.

Bidrag från staten, EU mfl	Ansökan om bidrag samt rekvisition av bidrag ska ske så snabbt som möjligt. Förskott ska sökas i de fall det är möjligt
Avgifter	Vid fakturering ska förfalldatum sättas med hänsyn till månadskifte. Förfalldag ska vara på en bankdag. Enkla avgifts- och taxekonstruktioner ska eftersträvas för att begränsa kommunens administrationskostnader.
Interkommunala ersättningar	Fakturering ska ske omedelbart efter avstämningsdag.
Ersättning externa arbeten/ tjänster/ uthyrning	Fakturering ska ske snarast efter varans/tjänstens leverans. Arbeten som pågår under längre tid eller är av större omfattning ska á-contodebiteras månadsvis. Hyror faktureras i förskott.

7.3.2 Utbetalningar

Kommunen ska tillämpa villkor enligt nedan för betalning då avtal träffas om leverans av vara eller tjänst i kommunen. Villkoren anges i skriftliga och muntliga beställningar, avtal, kontrakt eller dylikt.

- Betalning ska ske från kommunen senast 30 dagar efter mottagen korrekt faktura.
- Om fakturan kommer före varans/tjänstens leverans gäller 30 dagar från leverans.
- Fakturaavgift, expeditonsavgifter eller liknande accepteras inte.
- Kommunen ska eftersträva att fakturering sker en gång per månad i stället för vid varje leverans.
- Kommunen ska eftersträva att leverantörer fakturerar elektroniskt med SVE-faktura.
- Betalning i förskott får inte avtalas utom i de fall affärsseden inom produkt-/tjänsteområdet föreskriver förskottsbetalning. Om avtal om förskottsbetalning ska träffas förutsätter betalningen att leverantören kan

ställa godtagbar säkerhet för fullgörande av sina skyldigheter. Bankgaranti kan vara en sådan säkerhet.

- Bidrag till föreningar betalas ut enligt handläggares beslut.

7.3.3 Betalningar i utländsk valuta

Vid betalning i utländsk valuta får kursen på kommande betalning säkras genom valutatermin. Om köpesumman i utländsk valuta överstiger 1 miljon SEK bör valutasäkring göras. Kommunstyrelsen får delegera beslutanderätten om valutatermin till tjänsteman med ansvar för kommunens finansiering.

7.3.4 Moms

Ankommande fakturor ska hanteras på sådant sätt att kommunen så fort som möjligt kan erhålla utbetalning av ingående mervärdesskatt. Fakturorna ska registreras genast vid ankomsten om möjligt.

7.4 Riktlinjer för kravverksamhet

Kommunens kravverksamhet ska bedrivas så att kommunen med en rimlig insats får betalt för sina fordringar så snart som möjligt. Hänsyn ska tas till olika verksamheters särart och speciallagstiftning.

7.4.1 Kravåtgärder

Grundregeln: Betalningspåminnelse skickas 10 dagar efter förfallodag.

Om betalning inte skett inom rimlig tid efter påminnelse överlämnas ärendet för inkasso för hantering.

7.4.2 Anstånd och avbetalningsplaner

Handläggare kan bevilja en kund enstaka anstånd upp till 30 dagar med betalning för uppkommen skuld. Längre anstånd beviljas av ekonomichef.

Anstånd beviljas under följande förutsättningar:

- Det bedöms rimligt att kunden kommer att betala.
- Kunden har skött ev tidigare betalningar och medgivna anstånd.

Avbetalningsplaner hanteras av inkassoföretag med undantag för löneskulder som hanteras internt av löneenheten. Löneskulder ska avbetalas med minst 1 000 kronor per månad och den totala skulden ska regleras under innevarande kalenderår.

7.4.3 Avgifter

Lagstadgade och avtalade avgifter ska tas ut. Exempelvis påminnelseavgift f.n. 60 kronor, inkassoavgift 180 kronor, avgift för upprättande av skriftlig avbetalningsplan debiteras enligt lag med f.n. 170 kr.

Dröjsmålsränta (referensränta + 8%) räknas från förfallodagen tills full betalning sker. Dröjsmålsränta understigande 100 kr faktureras inte separat men kan debiteras på nästkommande faktura.

Påminnelseavgift bör debiteras när påminnelse skickas till kund. För att kunna debitera påminnelseavgift måste kunden ha informerats om det vid avtalets ingående.

7.4.4 Avstängning av tjänst

För att minimera både kommunens kundförluster och kundens skuldsättning kan avstängning av tjänst bli aktuell. Avstängning ska ske om grund för detta föreligger enligt lag, avtal eller taxa.

7.4.5 Avskrivning

Avskrivning av fordran i bokföringen ska ske:

- om fordran är äldre än 1 år.
- när en konkurs är avslutad.
- om bedömning görs att det inte är troligt att betalning kommer erhållas.

Avskrivning av fordran gentemot kund beslutas utifrån delegationsordning.

Fordran gentemot kund kvarstår.

7.4.6 Makulering av fakturor

Makulering av faktura förutsätter att fakturan är felaktig av något skäl.

Makulering ska godkännas av ansvarig chef om fakturan återkallas helt och hållet eller vid tvister.

Handläggare kan själv besluta om rättningar t ex fel taxa, fel adress etc.

7.5 Riktlinjer för skuldförvaltning

7.5.1 Koncerninterna krediter/borgensåtaganden.

Kommunfullmäktige beslutar om kommunkoncernens totala kreditram samt hur stor del av den totala ramen respektive bolag/förbund får nyttja. Koncerninterna krediter inom beviljade ramar ses som verkställighet.

Utöver ovanstående tillhandahåller kommunen kontokredit till bolagen inom ramen för kommunens koncernkontosystem för att säkerställa löpande likviditet i respektive bolag.

Krediter/borgensåtagande ska prissättas med utgångspunkt i kommunens genomsnittliga räntekostnad plus en marginal/räntepåslag som sätts i syfte att neutralisera den konkurrens fördel som låntagaren får genom att utnyttja kommunens kreditvärdighet vid sin egen kreditanskaffning. Marginalen fastställs av kommunstyrelsen årligen eller vid behov.

Långgivaren/borgensmannen har utöver detta möjlighet att vidaredebitera bolagen/förbundet för särskilda merkostnader för bolagets/förbundets finansiella tjänster.

7.5.2 Refinansieringsrisk

Refinansieringsrisk innebär att medel inte kan lånas upp eller bara lånas upp till kraftigt ökade kostnader. Refinansieringsrisk innebär att det i vissa situationer kan vara svårt att till fördelaktiga villkor låna upp stora volymer. Refinansieringsrisken i portföljen är större om betydande belopp ska lånas om vid ett enda tillfälle i jämförelse med om mindre lånebelopp förfaller över en längre tidsperiod. Genom att sprida låneportföljens förfallotider jämnt över tiden, blir också refinansieringsrisken mindre. En längre kapitalbindningstid ger en dyrare upplåning under normala förhållanden, men innebär en försäkring mot oförutsedda kriser. Refinansieringsrisken bedöms som låg då kommunen har möjlighet att bland annat låna av Kommuninvest och svenska staten. Sannolikheten att dessa motparter inte ska kunna tillhandahålla Sveriges kommuner nödvändig likviditet är mycket liten.

Refinansieringsrisken begränsas genom att:

- Den externa skuldens genomsnittliga kapitalbindningstid bör normalt vara 2,5 år.
- Tillåtet intervall för genomsnittlig kapitalbindning: 1,5 - 3,5 år.
- Maximalt 50 % av kapitalet får förfalla inom 1 år.

7.5.3 Ränterisk

Med ränterisk avses risk för att förändringar i räntenivån leder till ökade räntekostnader. Ränterisken beror främst på räntebindningstiden. För att begränsa ränterisken bör räntebindningstiden för olika lån spridas över tiden. Att binda räntan innebär att försäkra sig om framtida ränta, därför är ränta normalt högre ju längre bindningstiden är. Även att binda räntan innebär en risk då det kan medföra en dyrare upplåning vid räntenedgång eller oförändrad ränta. Vid större amorteringar medför också en bunden ränta risk att behöva betala ränteskillnadsersättning.

Sverige är idag i ett lågränteläge som enligt Riksbankens gällande ränteprognoz kommer bestå en längre tid. Risken för plötsliga räntehöjningar bedöms för närvarande som liten varför det är motiverat att välja en kortare genomsnittlig räntebindning.

Den genomsnittliga räntebindningstiden bör vara 2 år men tillåts variera mellan 1-3 år. För att begränsa ränterisken ska räntebindningstiden i låneportföljen spridas över tid enligt nedanstående tabell. Det innebär att maximalt 60 % av ränteförfallen ligger inom 1 år.

Perioder	Intervall
Rörligt	0-50 %
0 – 1 år	0-10 %
1 – 2 år	0-25 %
2 – 3 år	0-25 %
3 – 4 år	0-25 %
4 – 5 år	0-25 %
5 – 7 år	0-20 %
7 – 10 år	0-20 %

Avsteg från denna begränsning medges vid specifika projekt vilket bör dokumenteras och motiveras. Exempel på avsteg kan vara långsiktig finansiering av fastigheter eller infrastrukturprojekt.

Kommunen har rätt att använda derivatinstrument i ränteriskhanteringen. Derivatet får endast användas till att förkorta eller förlänga räntebindningstiden på befintliga eller planerade framtida underliggande lån i syfte att få en jämnare spridning av skuldportföljens räntebindningstider.

7.5.4 Valutarisk

Med valutarisk avses risk för att förändrade valutakurser negativt påverkar kommunens balansräkning och räntekostnader. Exponering för valutakursrisk uppstår om man har skulder i annan valuta än SEK.

För att undvika valutarisker är det endast tillåtet med lån i svenska kronor.

7.5.5 Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risk för att motparten i en finansiell transaktion inte kan fullfölja sina åtaganden att betala eller leverera. Risken ökar om kommunen är för beroende av en finansieringskälla och att relationen till denna försämmas.

För att motverka motpartsrisken är följande motparter godkända för upplåning:

- Svenska staten
- Kommuninvest
- Bank eller bankägt finansbolag
- Svenska försäkringsbolag och pensionsanstalter
- Kommuner eller landsting
- Kommunala bolag
- Europeiska Investeringsbanken (EIB)
- Nordiska Investeringsbanken (NIB)

Maximalt 50 % av den totala lånestocken får ligga på en och samma långivare. Undantag görs för Svenska staten och Kommuninvest som kan vara ensam långivare.

7.5.6 Finansiell leasing

Finansiell leasing jämställs med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i denna policy.

All finansiell leasing ska dokumenteras och godkännas av ekonomichef. Undantag medges för finansiell leasing av personbilar som ska godkännas av divisionschef för Tekniska divisionen.

7.6 Riktlinjer för borgensåtagande

7.6.1 Riskbedömning

Borgensåtaganden beviljas endast för lån till investeringar i hel/delägda dotterbolag samt lån till investeringar i ideella föreningar eller ideella organisationer som är verksamma i kommunen. Beslut om borgen ska föregås av en bedömning av den risk kommunen ikläder sig. Bedömningen ska omfatta en kreditvärdering av låntagaren, bedömning av lån, säkerhet, lånevillkor samt möjligheter att finansiera investeringen på annat sätt.

7.6.2 Kriterier för borgen till ideella föreningar eller organisationer

- Lånet ska vara upptaget i SEK.
- Föreningen/organisationen ska ha skött sina betalningar mot kommunen.
- Investeringen som ligger till grund för borgensbegäran får inte ha påbörjats före beslut om borgen.
- Den ekonomiska insats som föreningen/organisationen själv gör ska motsvara minst 10 % av den totala investeringen.

Om föreningen/organisationen tidigare har beviljats borgen gäller följande:

- Borgen till ny investering kan tidigast beviljas när lånet för den tidigare erhållna borgen är amorterad med minst hälften av det ursprungliga lånebeloppet.

7.6.3 Säkerheter

Kommunen kan som säkerhet för borgensåtagande till föreningar/organisationer kräva följande säkerheter.

- Pantbrev i fast egendom, prövas efter förmånsläge
- Företagsinteckning, dvs panträtt i lös egendom
- Säkerhetsöverlåtelse i byggnad på ofri grund
- Solidarisk borgen av styrelsemedlemmar (personlig eller annan typ av underborgen)

Ytterligare pantsättning av pantsatt egendom får inte ske utan kommunens medgivande.

7.6.4 Försäkringar

De investeringar som finansieras med hjälp av kommunal borgen ska vara betryggande försäkrade. Kommunen ska hållas underrättad om försäkringen under hela den tid borgensåtagandet gäller.

7.6.5 Borgensavgift

Borgen är en finansiell tjänst under risktagande och får inte lämnas på villkor som motverkar sund konkurrens. Borgensavgift får förekomma dels för att uppnå konkurrensneutralitet, dels för att ge låntagaren incitament att avveckla/amortera lån mot kommunal borgen. Kommunens marginalpåslag och borgensavgifter vid borgen och utlåning ska vara transparent och ske till marknadsmässiga villkor. Kommunens villkor ska inte vara sämre eller bättre än de villkor en låntagare som verkar i konkurrens med privata bolag skulle kunna uppnå på egna meriter. Borgensavgiftens storlek ska i huvudsak motsvara skillnaden mellan räntenivån vid lån mot kommunal borgen och räntenivån vid lån mot annan säkerhet som låntagaren kan erbjuda. Borgensavgiften fastställs av kommunfullmäktige i samband med varje upplåning och fastställs som en procentuell avgift. Undantag ges för Nyköpingshems eventuella borgensavgift som fastställs av kommunstyrelsen.

7.6.6 Ansökan

Ansökan om kommunal borgen ska ställas till kommunfullmäktige.

Följande handlingar ska bifogas ansökan:

- Redogörelse för föreningens/organisationens behov av investeringen
- Investerings- och likviditetskalkyl för aktuell investering.
- Resultat- och balansräkning samt revision- och verksamhetsberättelser för de 3 senaste åren.
- Resultatbudget för föregående, innevarande och nästkommande år.
- Likviditetsbudget för innevarande och nästkommande år.
- Uppgift om försäkring och försäkringsbolag för objektet
- Uppgift om eventuell säkerhet som kan erbjudas
- Stadgar
- Uppgift om antal medlemmar och medlemsavgifter

7.6.7 Beslut

Kommunfullmäktige beslutar om borgensåtagande och om förlängt borgensåtagande.

Varje borgensåtagande ska tidsbegränsas. Beslutet kan omprövas efter giltighetstidens utgång.

Underskrift av borgenshandlingar får ske först när kommunfullmäktiges beslut att medge kommunal borgen har vunnit laga kraft.

7.6.8 Nedskrivning

Nedskrivning av borgensåtagandet ska ske i takt med att lånebeloppet amorteras.

7.6.9 Rapportering från den som beviljats borgen

För varje följande år som borgensåtagandet gäller ska följande handlingar tillställas kommunstyrelsen utan anmaning.

- Resultat- och balansräkning samt verksamhetsberättelse.
- Resultat- och likviditetsbudget.
- Uppgift om aktuell låneskuld.
- Uppgift om giltig försäkring för investeringsobjektet

Om det kan befaras att ett borgensåtagande kan behöva infrias ska den som beviljats borgen skyndsamt meddela kommunstyrelsen.

7.6.10 Uppföljning och rapportering i bokslut

I delårs- och helårsbokslut ska samtliga aktuella borgensåtaganden redovisas.

7.7 Riktlinjer för långsiktig medelsförvaltning av kommunens pensionsmedel

7.7.1 Övergripande strategi och riskhantering

För att nå det långsiktiga avkastningsmålet krävs i normalläget en relativt hög andel riskfyllda tillgångar. I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen riskfyllda tillgångar i portföljen (primärt aktier) styras dynamiskt.

Andelen riskfyllda tillgångar ska löpande justeras så att portföljen som mest kan tappa 10 % i värde i förhållande till det högsta värdet de senaste 12 månaderna (beräknat som värdet den sista dagen varje månad). Detta innebär att risken i portföljen i första hand styrs på övergripande nivå. För att kunna agera på detta sätt krävs breda intervall för hur mycket kapital som får placeras i respektive tillgångsslag. Framför allt behöver andelen aktier kunna minskas kraftigt för att skydda portföljens värde från att falla mer än 10 %.

Vid sidan av riskbegränsningen är utgångspunkten för allokeringen mellan tillgångsslagen att i normalläge ha en relativt hög andel aktier för att över tid ha en hög förväntad avkastning.

Avkastningskravet i förhållandet till risken mäts i Sharpkvot och ska vara större än 1,0.

7.7.2 Tillåtna tillgångsslag och limiter

Portföljens medel får placeras i tillgångsslag med limiter enligt tabellen nedan. Med limit avses den lägsta och högsta andelen som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt får utgöra av portföljens marknadsvärde.

Omviktning ska ske när en limit för något tillgångsslag över- eller underskrids. Omviktning ska göras så att kommunens medel med betryggande marginal åter befinner sig inom angivna intervall.

Vid beräkning av vikterna ska tillgångarnas aktuella marknadsvärde i SEK utgöra utgångspunkt.

Tillgångsslag	Limiter		
	Portföljen totalt, %		Utvärderas mot
	min	max	
A. Räntebärande värdepapper	40	100	OMRX Total
B. Aktier och aktierelaterade instrument (t ex konvertibla skuldebrev, konvertibla vinstandelsbevis, teckningsrätter, depåbevis)	0	50	
- varav svenska	0	40	SIX-PRX

- varav utländska	60	100	MSCI AC (total return i SEK)
C. Alternativa tillgångsslag	0	20	OMRX T-Bill +2%
D. Strukturerade produkter	Inräknas i respektive tillgångsslag		
E. Likvida medel i svenska kronor	0	20	

7.7.3 Placeringsriktlinjer för de enskilda tillgångsslagen

A. Räntebärande värdepapper

Räntebärande papper får placeras i:

- Värdepappersfonder registrerade hos Finansinspektionen eller motsvarande organ inom EU bestående av räntebärande värdepapper med god kreditvärdighet och riskspridning. Fondens värde ska kunna gå att följa kontinuerligt samt realiseras med kort varsel samtidigt som den genomsnittliga kreditvärdigheten inte väsentligt får avvika från kredittabellen nedan.
- Direkt i svenska räntebärande värdepapper som är offentligt utbudna och som löpande prissätts.

Vid placering i direkt räntebärande värdepapper gäller nedanstående limiter. Procenttalen i tabellen nedan avser andelar av portföljens marknadsvärde samt maxandel per emittentkategori. Mängden kreditrisk som får tas beror på hur lång löptid underliggande instrument har samt hur stor del instrumentet utgör av portföljen. Värden inom parentes avser kortfristig ratingskala som används på räntebärande värdepapper med en löptid under ett år. Vid stora variationer i portföljens storlek får kortsiktiga avvikelser göras från nedanstående tabell. Ambitionen är dock att portföljen snarast möjligt ska vara placerad i enlighet med nedanstående limiter med hänsyn tagen till marknadsförutsättningarna.

Emittent / Duration	0-2 år	2-5 år	Max andel per emittent
A. Stater, kommuner, landsting med rating AAA/Aaa (A-1+/P-1)	100%	100%	100%
B. Övriga värdepapper med rating AAA/Aaa (A-1+/P-1)	100%	85%	30% (40%)
C. Värdepapper med rating lägst AA-/Aa3 (A-1/P-1)	85%	65%	25% (30%)
D. Värdepapper med rating lägst A-/A3 (A-2/P-2)	70%	40%	20% (25%)
E. Värdepapper med lägst rating BBB-/Baa3 (A-3/P-3)	30%	25%	15% (20%)

F. Värdepapper med rating under BBB-/Baa3 (A-3/P-3) eller utan rating	20%	10%	3% (5%)
---	-----	-----	---------

Räntebärande värdepapper utan rating, men med statliga garantier faller under kategori C. Kommuner och landsting utan rating hamnar också i denna kategori. Ovanstående gäller rating enligt Standard & Poor's eller Moody's. Om låntagaren har rating från både Standard & Poor's och Moody's, krävs att minst en av dem ligger på angiven nivå.

Ränterisken begränsas genom att ränteportföljen inte får ha längre duration än maximalt 3 år. Enskilda värdepapper kan dock ha längre duration.

De räntebärande värdepapperna ska normalt vara denominerade i svenska kronor, utan valutarisk. Följande valutabegränsningar gäller för ränteportföljen:

Valuta	Maximal andel
SEK	100 %
EUR	25 %
USD	10 %
Övriga valutor	5 %

B. Aktier

Placeringar får ske i följande instrument och med nedan angivna begränsningar.

- Placeringar får ske i aktier vilka är upptagna till handel på auktoriserad börs eller reglerad marknad, eller som förväntas noteras på sådan börs inom kort och som står under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande organ inom EU, EES eller i Schweiz.
- Placeringar ska göras med god spridning mellan företag, branscher och geografiska områden.
- Handel får endast förekomma i aktier med tillfredsställande likviditet.
- Placeringar i aktier får ske genom förvärv av andelar i fonder under förutsättning att fondens placeringsinriktning i allt väsentligt överensstämmer med reglerna i denna policy. Fonderna ska stå under tillsyn av myndighet i EU-land, EES-land eller Schweiz.

Marknadsvärdet av aktier och aktierelaterade instrument hänförliga till en enskild emittent, eller emittenter inom samma koncern, får utgöra maximalt 5 % av aktieportföljens totala marknadsvärde.

C. Alternativa tillgångslag

Alternativa placeringar innebär placeringar som uppvisar låg korrelation med den befintliga portföljen av traditionella placeringar i räntebärande papper och aktier. Det innebär att den uppvisar ett annat avkastningsmönster, vilket är positivt för den totala portföljen. Med alternativa placeringar kan den totala risken reduceras och avkastningen höjas. Exempel på sådana tillgångar kan vara valutor, råvaror, reallgångar (ex skog, mark, produktionsanläggningar)

och hedgefonder. Investeringar klassas som alternativa efter exponering snarare än den juridiska form som investeringen görs i. Dessa investeringar bör ske i former med en kontinuerlig värdering samt betryggande likviditet. Maximal tillåten årlig standardavvikelse för respektive innehav är 10 % och vid flera placeringar ska en så hög nivå som möjligt av diversifiering mellan olika strategier och exponering eftersträvas.

Investeringar i alternativa tillgångsslag skall i allt väsentligt följa bestämmelserna i finanspolicyn och dessa riktlinjer. Godkända instrument inom detta tillgångsslag är för närvarande;

- Hedgefonder med god likviditet
- Private Equityfonder med god likviditet
- Råvarufonder med god likviditet

God likviditet betyder att produkten normalt skall ha åtminstone månatlig handel. Hedgefonder har oftast sämre likviditet än andra fonder. Ingen enskild hedgefond får utgöra en större andel än 5 % av den totala portföljen.

D. Indexobligationer/strukturerade produkter

Indexobligationer eller så kallade strukturerade produkter innebär en exponering mot specifika marknader (index) eller korgar av tillgångar (t ex utvalda aktier), samtidigt som det nominella kapitalet normalt är skyddat genom garantier från emitterande bank eller institution. Strukturerade produkter ska ha 100 % kapitalgaranti, överkurs är inte tillåtet. Med exponering avses inte underliggande obligationsdel. Enskilda strukturerade instrument får ej överstiga 10 % av portföljens totala marknadsvärde vid investeringstidpunkten.

Emittent ska vara ett kreditinstitut inom EU, EES eller Schweiz. Vid emissionen ska emittenten ha kreditrating om lägst A- (Standard & Poor's) eller A3 (Moody's).

7.7.4 Övriga restriktioner för den långsiktiga medelsförvaltningen

A. Fonder

Med fonder menas i denna policy fonder i enlighet med Lag (2004:46) om värdepappersfonder, och specialfonder i enlighet med lag (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Vid investering i fond gäller fondens fondbestämmelser, och det åligger kommunen att säkerställa att fondbestämmelserna i allt väsentligt överensstämmer med bestämmelserna i finanspolicyn och dessa riktlinjer.

B. Motparter

Godkända motparter vid transaktioner med portföljens tillgångar är värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd för handel med

finansiella instrument för annans räkning i eget namn, enligt lagen om värdepappersmarknaden 2 kap 1 § (2007:528).

Vid investering i fonder gäller att fondbolag ska ha tillstånd från Finansinspektionen, eller motsvarande myndighet inom EU, EES eller Schweiz.

C. Förvar

Pensionsportföljens tillgångar ska förvaras hos värdepappersinstitut med Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt lagen om värdepappersmarknaden 2 kap 2 § p1 (2007:528).

D. Belåning

Portföljens tillgångar får ej belånas.

E. Derivat

Direkta placeringar i derivat får inte förekomma. Undantag görs för derivat som ingår som en del i strukturerade produkter (se Indexobligationer ovan). Inom enskild fond får derivat användas under förutsättning att de inte utgör mer än 10 % av fondens investeringar/investeringsfilosofi. Exponeringen måste i allt väsentligt motsvara exponering som anges i finanspolicyn och dessa riktlinjer.

För enskilda hedgefonder kan användandet av derivat vara betydande. Reglerna för derivat är inte tillämpligt för hedgefonder.

F. Valutaexponering

Placering av pensionsportföljens tillgångar kommer delvis att ske i andra valutor än SEK. Detta är en naturlig del av diversifieringen, riskspridningen, i en portfölj.

7.8 Riktlinjer för medelsförvaltning av donationsmedel

Avkastningsmålet är definierat som en avkastning som överstiger 3 månaders statsskuldväxlar (SSVX 3M), plus en riskpremie på 2 % per år, över rullande femårsperioder.

Marknadsrisk i en kapitalportfölj mäts ofta i volatilitet (standardavvikelse) dvs hur mycket värdet på portföljen varierar under en period. Ju högre volatilitet desto högre risk i portföljen. Volatiliteten ska avvika högst +/- 2,0 procentenheter från jämförelseindex. Avkastningsmålet i relation till risken mäts i Sharpkvot och ska vara större än 1,0.

Tillgångsslag	Normalvikt och limiter portföljen totalt, %		
	Min	Normal	Max
Räntebärande värdepapper	40	60	80

Aktier	20	30	50
Alternativa placeringar	0	10	20

Medel för att tillgodose donationsstiftelsernas behov av att betala leverantörsskulder eller ge utdelning är undantaget den strategiska tillgångsallokeringen.

Enskilda donationsbestämmelser ska beaktas och är överordnade dessa riktlinjer.

8 Definitioner

Begrepp	Förklaring
Kontokredit	En kredit utöver det tillgodohavande som finns på bankkontot som används för att hantera tillfälliga svängningar i likviditetsbehovet.
Derivatinstrument	Riskhanteringsinstrument som kan härledas till ett underliggande värdepapper, t ex köp- och säljoptioner i aktier, ränteterminer m fl.
Duration	Kan beskrivas som den räntebärande portföljens vägda genomsnittliga återstående löptid. Durationen bestäms av obligationernas och kupongernas återstående löptid, kupongernas storlek samt räntenivån. Ju högre värde desto mer känslig är portföljen för förändringar i marknadsräntan. Durationen för en s.k. nollkupongsobligation är lika med dess löptid och för en kupongobligation lägre än dess löptid.
Emittent	Utgivare och garant av finansiella instrument.
Finansiellt instrument	Ett finansiellt instrument är någon form av värdebevis som oftast är avsett för handel på en finansiell marknad och som inte utgör valuta.
Koncentrationsrisk	Risk kopplad till spridning av finansiella instrument. Högre spridning av tillgångar/lån innebär lägre koncentrationsrisk.
Kreditrisk	Risk för att utställaren av ett finansiellt instrument, tex obligation, inte kan infria löftet om återbetalning av lånet.
Likviditet	Mått på omfattningen av handeln, eller omsättningen, i ett instrument eller på en marknad. Även benämning för kassamedel.
Limit	Riskenivå som begränsar innehav av finansiella instrument.
Löptid	Den tid som återstår till ett värdepapper förfaller till betalning.
Marknadsvärde	Värdet av en tillgång (eller en hel portfölj) till kapitalmarknadens rådande prisnivå.
Rating	Av kreditvärderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt.
Ratingkategorier	Ratinginstituten Standard & Poor's (S & P's) och Moody's Investors Service Inc (Moody's) klassificering av kort- och långfristig upplåning kan illustreras enligt följande:

Översättningstabell för rating

Standard & Poor's			Moody's	
Nationell kortfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating
		AAA		Aaa
		AA+		Aa1
		AA		Aa2
	A-1+	AA-		Aa3
		A+		A1
	A-1	A	P-1	A2
		A-		A3
K-1	A-2	BBB+	P-2	Baa1
K-2		BBB		Baa2
K-3	A-3	BBB-	P-3	Baa3
		BB+		Ba1
		BB		Ba2
	B	BB-		Ba3
		B+		B1
		B		B2
		B-		B3
		CCC+		Caa1
		CCC		Caa2
		CCC-		Caa3
		CC		Ca
	C	C	Not prime	C
K-4	D	D		

Sharpekvot

Sharpekvoten anger portföljens riskjusterade avkastning. Den talar om hur mycket avkastning per total risk som har åstadkommit. Enligt modern portföljteori vill en rationell placerare alltid uppnå så hög avkastning per risk som möjligt, och ju högre Sharpekvoten är, desto bättre. Måttet beräknas genom att dividera avkastningen utöver den riskfria räntan (tre månaders statsskuldsväxel) med avkastningens standardavvikelse omräknad till årstakt.

Strukturerade produkter

Strukturerade produkter med kapitalskydd består av en obligation och t ex en option. En del av det investerade beloppet placeras i en nollkupongsobligation för att återbetala det nominella beloppet på slutdagen. Den resterande delen placeras i t ex en option som ger exponering mot det valda tillgångsslaget som till exempel en specifik marknad, en utvald bransch eller olika slags tillgångar.